

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 17 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 1,758 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 326 คน ทั้งนี้ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) คือ

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนของประชากรทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error)

ที่ยอมให้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีค่าเท่ากับ .05

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่จะทำการศึกษาจำนวน 1,758 คน โดยคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) คือ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{1,758}{1 + 1,758(0.05)^2} \\ &= \frac{1,758}{1 + 4.40} = 325.56 \text{ คน} \end{aligned}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของ ยามานเน่ คำนวณได้ 325.56 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ผู้วิจัยขอปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 326 คน

ขั้นตอนที่ 2 แยกประชากรออกตามพื้นที่ จากหมู่บ้านทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ทำการหาสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน เป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วน เทียบบัญญัติไตรยางศ์กับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 326 คน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{\text{ขนาดประชากรเต็มของพื้นที่ X ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{ขนาดของประชากรทั้งหมด}} \\ \text{แทนค่าสูตร} &= \frac{117 \times 326}{1,758} = 21.70 \text{ คน} \end{aligned}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 21.70 คน ปัดเศษเป็น 22 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ลำดับที่	เขตพื้นที่	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านคอนตูม	117	22
2	บ้านกุดเป่ง	102	19
3	บ้านหนองใหญ่	185	34
4	บ้านเม่นใหญ่	77	14
5	บ้านท่าแร่	66	12
6	บ้านหนองจิก	98	18
7	บ้านเม่นน้อย	105	20

ลำดับที่	เขตพื้นที่	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
8	บ้านกลาง	62	12
9	บ้านดอนโค	77	14
10	บ้านหนองจิก	198	37
11	บ้านหัวช้าง	60	11
12	บ้านโนนหัวฝาย	114	21
13	บ้านแก่งเลิงจาน	66	12
14	บ้านเม่นใหญ่	65	12
15	บ้านหนองจิก	184	34
16	บ้านคอนตูม	101	19
17	บ้านท่าแร่	81	15
รวม		1,758	326

3. การสุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดให้มีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จึงใช้วิธีการ ดังนี้

3.1 เขียนชื่อประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 17 หมู่บ้าน ลงในกล่องภาชนะที่ละหมู่บ้าน ทั้ง 17 หมู่บ้าน

3.2 ทำการจับสลากรายชื่อครั้งละ 1 ใบในแต่ละภาชนะให้ได้จำนวนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

3.3 จับสลากขึ้นมาแล้วทำการบันทึกรายชื่อที่ถูกเลือกเท่า ๆ กัน หากว่าจับถูกรายชื่อเดิมก็จะใส่ลงภาชนะเดิม จนกว่าจะได้จำนวนตัวอย่างตามที่ระบุไว้ แล้วให้ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่จับ ได้ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 21 ข้อ แยกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขและเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1.1 นางสาวณัฐนิชา พรหมเพียงช้าง วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 นายดำรง ปักเขตานั่ง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นายมีชัย พลภูงา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการหาค่า IOC (Index of Item - objective Congruence) ตามเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรและนำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปไปทดลองใช้ (Try Out) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยการแปลความหมาย คือ

ถ้า $IOC \geq 0.67$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดวัตถุประสงค์ข้อนั้นจริง

ถ้า $IOC < 0.67$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงวัตถุประสงค์ข้อนั้น

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงข้อบกพร่องแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน ที่ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับโดยรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมด้วยแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ให้ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปขอความร่วมมือด้วยตนเอง สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ ปรากฏว่าครบสมบูรณ์ ถูกต้องทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อกำหนดให้คะแนน ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และแปรผลตามเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186)

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.21 - 5.00	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.41 - 4.20	ความคิดเห็นมาก
2.61 - 3.40	ความคิดเห็นปานกลาง
1.81 - 2.60	ความคิดเห็นน้อย
1.00 - 1.80	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

5. เปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ (Independent Sample : t - test) สำหรับตัวแปรเพศ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA : F- test) สำหรับตัวแปร อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน หากมีความแตกต่างกันจะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี แลต เอส ดี (LSD : Least Significant Differences)

6. นำข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 มาจัดกลุ่มแล้วแจกแจงความถี่แล้วเขียนเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติการทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม คือ
 - 2.1 จำแนกตามเพศ ใช้สถิติ t-test (Independent Samples)
 - 2.2 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ได้แก่ F- test (One Way ANOVA)
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มแล้วแจกแจงความถี่และนำเสนอโดยการเขียนพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY